

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації аспірантки кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Буковинського державного медичного університету

Батіг Ірини Вікторівни

на тему «Особливості ортодонтичного лікування хворих на генералізований пародонтит молодого віку», що подається для здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 221 Стоматологія

Витяг

із протоколу спільного засідання наукової комісії та кафедр терапевтичної стоматології, ортопедичної стоматології, стоматології дитячого віку, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Буковинського державного медичного університету від 04.11.2024 року.

Присутні:

Проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д-р мед. наук, професор Годованець О.І. (голова засідання); д-р мед. наук, професор Кузняк Н.Б.; д-р мед. наук, професор Беліков О.Б.; д-р мед. наук, доцент Бамбуляк А.В.; канд. мед. наук, доцент Паліс С.Ю.; канд. мед. наук, доцент Дроник І.І.; канд. мед. наук, доцент Кіцак Т.С.; канд. мед. наук, доцент Мандзюк Т.Б.; канд. мед. наук, доцент Котельбан А.В.; канд. мед. наук, доцент Митченко М.П.; канд. мед. наук, доцент Митченко О.В.; канд. мед. наук, доцент Ватаманюк Н.В.; канд. мед. наук, доцент Рощук О.І.; канд. мед. наук, доцент Сем'янів І.О.; канд. мед. наук Остафійчук М.О.; канд. мед. наук Бернік Н.В.; канд. мед. наук Максимів О.О.; д-р філософії Солтис О.М.; д-р філософії Сорохан М.М.; д-р філософії Дрозда І.І.; д-р філософії Кільмухаметова Ю.Х.; д-р філософії Чепишко С.І.; д-р філософії Воронюк К.О.; д-р філософії Репчук Ю.В. (секретар засідання), аспіранти Ольга Забродська, Роман Рандюк, Сергій Малайко, Наталія Русой.

У засіданні брали участь 31 особа, із них 4 доктори медичних наук, 13 кандидатів медичних наук та 7 докторів філософії.

Порядок денний:

Публічна презентація наукових результатів дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 221 «Стоматологія» аспірантки кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Буковинського державного медичного університету Батіг Ірини Вікторівни на тему: «Особливості ортодонтичного лікування хворих на генералізований пародонтит молодого віку». Тема дисертації затверджена на Вченій раді Буковинського державного медичного університету 23.09.2021 року (протокол

№ 2) та уточнена на Вченій раді Буковинського державного медичного університету 26.09.2024 року (протокол № 2).

Наукові керівники: д-р мед. наук, професор, завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Буковинського державного медичного університету Кузняк Наталія Богданівна; д-р мед. наук, професор, професор кафедри терапевтичної стоматології Національного медичного університету ім.О.О. Богомольця Борисенко Анатолій Васильович.

Рецензенти: д-р мед. наук, професор Беліков Олександр Борисович, завідувач кафедри ортопедичної стоматології Буковинського державного медичного університету; канд. мед. наук Остафійчук Мар'яна Олександрівна, доцент закладу вищої освіти кафедри терапевтичної стоматології Буковинського державного медичного університету.

Слухали: доповідь аспірантки Батіг Ірини Вікторівни, яка виклала основні положення дисертації.

Запитання задавали: д.мед.н., професор Беліков О.Б., к.мед.н. Остафійчук М.О., к.мед.н., доцент Ватаманюк Н.В., к.мед.н., доцент Мандзюк Т.Б., к.мед.н., доцент Кіцак Т.С., д-р філософії Воронюк К.О.; д-р філософії Репчук Ю.В.

В обговоренні роботи взяли участь: д-р мед. наук, професор Беліков О.Б., канд. мед. наук Остафійчук М.О., д-р мед. наук, доцент Бамбуляк А.В., канд. мед. наук, доцент Рощук О.І., канд. мед. наук, доцент Ватаманюк Н.В., канд. мед. наук, доцент Котельбан А.В., канд. мед. наук Солтис О.М., д-р мед. наук, д.мед.н., професор Годованець О.І.

Актуальність теми дисертації

Аномалії положення зубів та прикусу посилюють тяжкість морфофункціональних порушень в пародонті. В свою чергу, захворювання пародонта негативно впливають на розвиток аномалій положення зубів, груп зубів і оклюзії в цілому.

Питання про проведення ортодонтичного лікування при наявності у пацієнтів захворювань пародонта в даний час залишається дискутабельним. Однак варто зазначити, що ортодонтичне переміщення зубів стає важливим етапом комплексного лікування, особливо для поліпшення естетичного результату і з метою усунення травматичної оклюзії, якщо внаслідок патологічної оклюзії пародонтологічні заходи не приносять успіху.

Актуальними є питання вдосконалення ранньої діагностики, лікувально-профілактичних заходів щодо запобігання та усунення запальних захворювань пародонта в процесі ортодонтичного лікування пацієнтів з зубо-щелепними аномаліями.

Зв'язок роботи із науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота Батіг Ірини Вікторівни є фрагментом комплексної науково-дослідної роботи кафедри терапевтичної стоматології Буковинського державного медичного університету на тему: «Обґрунтування та впровадження нових методів діагностики, лікування, профілактики та реабілітації стоматологічних хворих» (№0120U102553). Дисертантка є виконавцем фрагменту наукової роботи.

Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів

Дисертація є особистою науковою працею здобувача. Автором особисто проаналізована наукова література з вивченням даної проблеми, проведений інформаційний пошук і вибір методів дослідження, сформульовані мета і основні завдання дисертаційної роботи, здійснено клінічно-лабораторне обстеження і формування груп пацієнтів, розроблений медикаментозний комплекс препаратів для стимуляції утворення альвеолярної кістки при ортодонтичному лікуванні хворих на генералізований пародонтит. Здобувачем проведено первинне обчислення результатів клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, а також статистична обробка одержаних результатів. Усі розділи дисертаційної роботи написані особисто. Аспірантка особисто написала та подала до друку всі наукові публікації, підготувала доповіді про результати дослідження на конференціях та конгресах за темою дисертаційного дослідження.

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Сформульовані в дисертації наукові положення та висновки є обґрунтованими, вагомими, оскільки базуються на достатній кількості об'єктів та матеріалів досліджень, адекватних сучасних клінічних, рентгенологічних, біохімічних, функціональних методах спостережень. Реалізація мети

дисертаційної роботи здійснювалась за рахунок вивчення поширеності, інтенсивності та особливостях лікування генералізованого пародонтиту у осіб молодого віку. Досліджені та проаналізовані зміни показників кальцію та фосфору та їх співвідношення під час ортодонтичного лікування хворих на генералізований пародонтит. Обґрунтована та перевірена у найближчі та віддалені терміни на основі клініко-лабораторних спостережень ефективність запропонованого лікувально-профілактичного комплексу в осіб молодого віку із захворюваннями тканин пародонта. У клінічних спостереженнях брали участь 225 осіб. Вік обстежених коливався в межах від 18 до 35 років, при чому переважну кількість в досліджуваних групах склали особи віком 18-25 років. Для визначення клінічних особливостей перебігу захворювань тканин пародонта в пацієнтів, які потребують ортодонтичного лікування визначали гігієнічні індекси та рівень кальцію та фосфору у слині перед початком лікування, у період ортодонтичного лікування та у ретенційному періоді через 6 та 12 місяців.

Використані у дисертаційній роботі клініко-рентгенологічні, біохімічні, функціональні методи дослідження належать до сучасних та інформативних методик. Вони дозволили отримати об'єктивні дані щодо ураженості тканин пародонта у осіб, що потребують ортодонтичного лікування, перебігу та формування патологічного процесу у пародонті, а також ефективності проведеного лікування.

Статистична обробка результатів дисертаційного дослідження виконана з використанням варіаційно-статистичного методу аналізу. Зазначені статистичні методи обґрунтували достовірність отриманих показників, їх обговорення, висновки дозволяють стверджувати про достатній рівень наукової вагомості, практичної значимості сформульованих дисертанткою наукових положень.

Комісією з перевірки первинної документації у складі: д-р мед. наук, проф. Ілашук Т.О.; д-р мед. наук, проф. Сидорчука Р.І.; д-р мед. наук, доцента Проняєва Д.В.; канд. мед. наук, доцента Сем'яніва І.О. проведено перевірку первинної документації дисертації Батіг І.В. (протокол №5 від 17.10.2024 р.), за результатами якої дійшли висновку, що одержані результати дослідження є

достовірними та повністю відповідають сутності виконаної дисертаційної роботи.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження

Вперше було вивчено порівняльний аналіз впливу травматичної оклюзії та ортодонтичного лікування на перебіг та прогресування деструкції тканин пародонта хворих на генералізований пародонтит молодого віку з урахуванням порівняльних даних клінічних та лабораторних показників.

Уперше були розроблені діагностичні критерії та алгоритм діагностики та ортодонтичного лікування у комплексному лікуванні хворих на генералізований пародонтит молодого віку на підставі проведених клінічних, рентгенологічних та лабораторних методів досліджень, що дозволило вдосконалити об'єм діагностичних досліджень, протокол ортодонтичного лікування та оцінити прогноз лікування.

Уточнено та доповнено дані про зміни гігієнічного стану осіб, що хворіють на генералізований пародонтит та проходять ортодонтичне лікування. Уперше проведена оцінка рівню кальцію та фосфору у пацієнтів з хронічним генералізованим пародонтитом, котрі перебувають на ортодонтичному лікуванні. Науково обґрунтовано основні показання щодо лікування пацієнтів молодого віку, хворих на початкові та хронічні форми дистрофічно-запальних уражень тканин пародонта за допомогою патогенетично скерованої лікувальної схеми місцевої і загальної дії, з урахуванням клінічних проявів, лабораторних досліджень та типу нервової системи з позитивними віддаленими результатами.

Практичне значення одержаних результатів дослідження

Сформульовані основні наукові положення у дисертаційному дослідженні Ірини Вікторівни Батіг є практично цінними. Отримані результати вивчення особливостей та інтенсивності захворювань тканин пародонта в осіб молодого віку можуть бути використані при плануванні ортодонтичного лікування в амбулаторно-поліклінічних умовах. Визначені показники слини, запропоновані до використання при виборі тактики та оцінці ефективності лікувальних заходів при курації хвороб пародонта в осіб, що перебувають на ортодонтичному лікуванні. На підставі отриманих результатів клінічних та лабораторних

досліджень опрацьована методика лікування хворих на генералізований пародонтит у хронічній та початкові форми, ефективність якої підтверджена у ході досліджень, що дозволяє рекомендувати її для практичного застосування.

Впровадження результатів дослідження

Результати виконаних досліджень впроваджені в клінічну практику ОКНП «Чернівецький обласний стоматологічний центр», стоматологічне відділення Навчально-лікувального центру «Університетська клініка» БДМУ, а матеріали дисертації використовуються в навчальний процес кафедри терапевтичної стоматології Буковинського державного медичного університету, кафедри терапевтичної стоматології, пародонтології та стоматології ФПДО Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, кафедри терапевтичної стоматології Тернопільського національного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського, кафедри терапевтичної стоматології та стоматології ФОП Дніпровського державного медичного університету, кафедри терапевтичної стоматології Івано-Франківського національного медичного університету.

Апробація результатів дисертації

Основні положення дисертації представлені на науково-практичних конференціях: 104-й науково-практичній конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету; 2023 Лют 06-13; Чернівці; Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Проблеми і перспективи стоматології та щелепно-лицевої хірургії в умовах сьогодення»; 2023 Лис 30; Полтава; Міжнародній мультидисциплінарній науковій інтернет-конференції; 2024 Січ 24-25; Тернопіль-Ополе (Польща), Тернопіль; Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю студентів та молодих вчених «Клінічна стоматологія у векторі наукових досліджень»; 2024 Трав 08-09; Рівне.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях

За матеріалами дисертації опубліковано 9 наукових праць, серед яких 4 статті у фахових виданнях, рекомендованих ДАК України, 5 публікацій у збірниках науково-практичних конференцій та конгресів.

Результати дисертаційної роботи повністю висвітлені в опублікованих працях, які за змістом відповідають їй і в сукупності дозволяють отримати цілісне враження про виконану роботу. Особистий внесок здобувачки в працях, які опубліковані зі співавторами, є визначальним.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Борисенко АВ, Батіг ІВ, Кузняк НБ, Батіг ВМ. Вплив ортодонтчного лікування на пародонт (огляд літератури). Сучасна стоматологія. 2022;1-2:68-75. doi: [10.33295/1992-576X-2022-1-2-68](https://doi.org/10.33295/1992-576X-2022-1-2-68) (Аспірантка проводила відбір та обстеження хворих, аналіз та статистичну обробку даних, написання та підготовку статті до друку).

2. Батіг ІВ, Борисенко АВ. Посилення регенерації кістки щелеп у процесі ортодонтчного лікування хворих на генералізований пародонтит із переважанням симпатичної нервової системи. Клінічна стоматологія. 2023;2-3:5-9. doi: [10.11603/2311-9624.2023.2-3.14184](https://doi.org/10.11603/2311-9624.2023.2-3.14184) (Аспірантка проводила відбір та обстеження хворих, аналіз та статистичну обробку даних, написання та підготовку статті до друку).

3. Батіг ІВ, Борисенко АВ. Вплив ортодонтчного лікування генералізованого пародонтиту на гігієнічний стан порожнини рота. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2023;23(2):92-5. doi: [10.31718/2077-1096.23.2.1.92](https://doi.org/10.31718/2077-1096.23.2.1.92) (Аспірантка проводила відбір та обстеження хворих, аналіз та статистичну обробку даних, написання та підготовку статті до друку).

4. Батіг ІВ. Особливості ортодонтчного лікування хворих на генералізований пародонтит із переважанням впливу парасимпатичної нервової системи. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної

стоматологічної академії. 2024;24(3):69-73. doi: 10.31718/2077-1096.24.3.69
[10.31718/2077-1096.23.2.1.92](https://doi.org/10.31718/2077-1096.23.2.1.92)

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Батіг ІВ. Вплив ортодонтичного лікування на пародонт хворих молодого віку. В: Матеріали 104-ї наук.-практ. конф. з міжнар. участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету; 2023 Лют 06, 08, 13; Чернівці. Чернівці: Медуніверситет; 2023, с. 326-7.

2. Батіг ІВ. Вплив ортодонтичного лікування генералізованого пародонтиту на гігієнічний стан порожнини рота. В: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю Проблеми і перспективи стоматології та щелепно-лицевої хірургії в умовах сьогодення; 2023 Лис 30; Полтава; 2023.

3. Батіг ІВ. Поширеність та взаємозв'язок зубощелепних аномалій із захворюваннями пародонта у осіб молодого віку. В: Матеріали міжнар. мультидисциплін. наук.-інтернет конф.; 2024 Січ 24-25; Тернопіль-Ополе (Польща). Тернопіль; 2024, с. 240-5.

4. Батіг ІВ, Батіг ВМ. Лікування ортодонтичних хворих з діагностованим генералізованим пародонтом. In: Abstracts book Natural Science Readings; 2023 Jun 28-30; Bratislava. Bratislava; 2023, р. 5-6. *(Аспірантка проводила відбір та обстеження хворих, аналіз та статистичну обробку, написання тез).*

5. Batih IV, Kuzniak NB. Connection of maxillofacial anomalies with periodontal diseases and their prevalence among young people. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю студентів та молодих вчених «Клінічна стоматологія у векторі наукових досліджень»; 2024 Трав 08-09; Рівне; 2024, стендова доповідь. *(Аспірантка проводила відбір та обстеження хворих, аналіз та статистичну обробку, написання тез).*

Відомості щодо проведення біоетичної експертизи

На етапі планування дисертаційного дослідження Комісією з питань біомедичної етики Буковинського державного медичного університету проведено біоетичну експертизу щодо дотримання морально-правових правил

проведення медичних наукових досліджень за участі людини, схвалено формуляр інформованої згоди (протокол №2 від 23.09.2021 р.). При виконанні роботи автор керувався принципами біомедичної етики щодо проведення наукових медичних досліджень за участі людини з дотриманням основних положень ОСР (1996 р.), Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину (від 04.04.1997 р.), Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участі людини (1964-2013 рр.), наказу МОЗ України № 690 від 23.09.2009 р., про що свідчить висновок Комісії з питань біомедичної етики Буковинського державного медичного університету, зроблений на підставі аналізу рукопису дисертації та заповнених інформованих згод пацієнтів (протокол №2 від 19.09.2024 р.).

Відомості щодо відсутності/наявності порушень академічної доброчесності

Комісією Буковинського державного медичного університету (голова комісії, д-р мед. наук, професор Булик Р.Є.) проведено первинну експертизу на наявність плагіату та порушень академічної доброчесності в дисертаційній роботі Батіг І.В. на тему «Особливості ортодонтичного лікування хворих на генералізований пародонтит молодого віку». Перевірка засвідчила унікальність (оригінальність) текстових даних у поданій роботі (98,2%), що дозволяє стверджувати про відсутність порушень академічної доброчесності в дисертаційній роботі в контексті літературних посилань щодо інших публікацій та інтернет-ресурсів (довідка № 05-24/к).

Відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертаційна робота Батіг Ірини Вікторівни на тему «Особливості ортодонтичного лікування хворих на генералізований пародонтит молодого віку» є завершеною, особисто виконаною кваліфікаційною науковою працею, в якій містяться нові науково обґрунтовані результати проведених аспіранткою досліджень, що розв'язують конкретне науково-практичне завдання в стоматології, а саме підвищення ефективності комплексного лікування

захворювань тканин пародонта в осіб молодого віку, що потребують ортодонтичного лікування на основі отриманих результатів досліджень.

Висновок

Дисертаційна робота Батіг Ірини Вікторівни повністю відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами) та Наказу МОН України від 12.01.2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» і може бути рекомендована до офіційного захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Голосували «За» - 31 з 31 присутніх.

Голова засідання:

**проректор закладу вищої освіти з
науково-педагогічної роботи та
міжнародних зв'язків**

**Буковинського державного
медичного університету**

доктор медичних наук, професор

Оксана ГОДОВАНЕЦЬ

